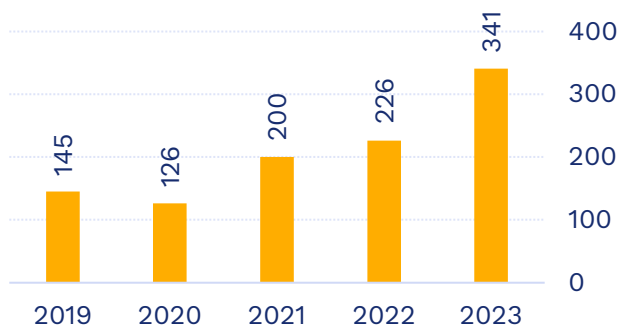

S PRIBÚDAJÚCIMI KONKURZAMI NARASTÁ PRAVDEPODOBNOŠŤ ZÁNIKU FIRIEM

Počet vyhlásených konkurzov v roku 2023 medziročne stúpol o 51 % na 341 (Graf 1). Tlak na rast miezd a vysoké úrokové sadzby môžu viesť k ďalšiemu nárastu konkurzov.

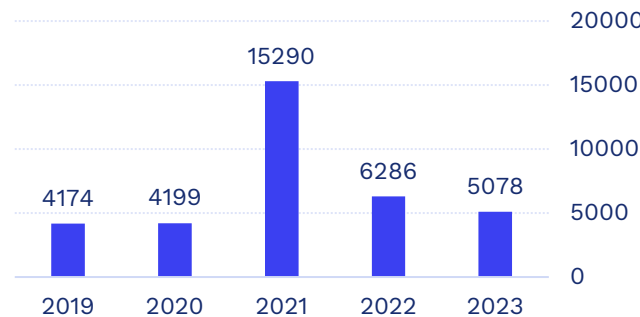
- K 1. marcu 2024 bolo na Slovensku 3219 aktívnych konkurzných konaní podnikateľských subjektov (Register úpadcov MS SR).
- Konkurz je konanie, ktorým dôjde k speňaženiu majetku, pomernému uspokojeniu veriteľov a ukončeniu podnikania subjektu.
- Počet vyhlásených konkurzov od roku 2020 rastie. Najväčší podiel podľa Finstat je vo veľkoobchode a maloobchode (22,2 %), a v stavebníctve (11,5 %).
- Vysoké úrokové sadzby a tlak na rast nominálnych miezd vyvolaný infláciou môžu spôsobiť viac konkurzov a zánikov firiem. Dôležitý bude aj vplyv deregulácie cien energií na regulované spoločnosti.
- V roku 2023 bolo vyhlásenými 341 konkurzami ohrozených viac ako 1600 pracovných miest.
- Vlni zaniklo na Slovensku 5078 firiem (Graf 2). Oproti roku 2019, teda pred pandemiou, to bolo viac o 21 % (Finstat). Najviac ich zaniklo v stavebníctve. ISA v tomto roku predpokladá ďalší nárast, najmä v dôsledku administratívnych výmazov neaktívnych firiem vyvolaných zavedením daňových licencií.

Graf 1: Počet vyhlásených konkurzov za rok

Zdroj: Register úpadcov

Graf 2: Počet zaniknutých firiem za rok

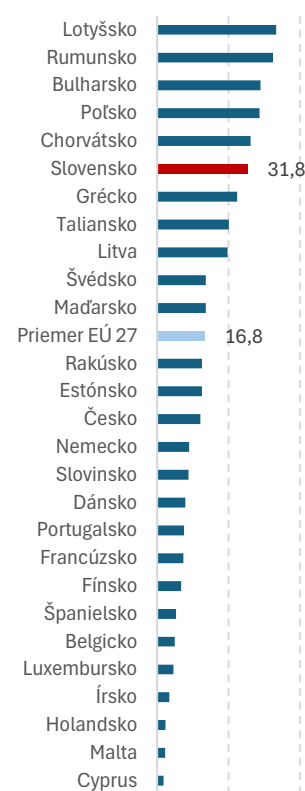
Zdroj: Finstat

SLOVÁCI SA TLAČIA V BYTOCH, NA BÝVANIE VŠAK DÁVAJÚ MENEJ AKO JE PRIEMER EÚ

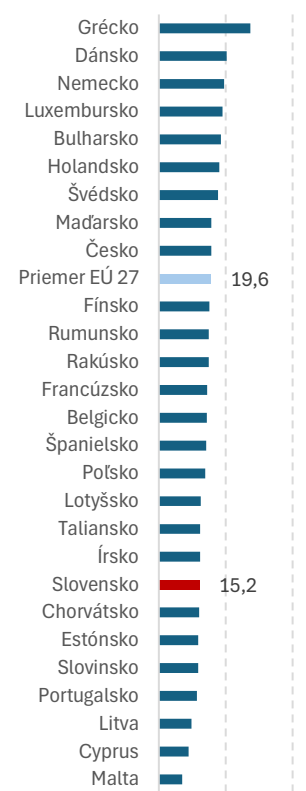
Až 31,8 % Slovenska býva v preplnených obydlíach. Priemer EÚ je podľa Eurostatu 16,8 % (Graf 3).

- Domácnosť sa nepovažuje za preplnenú ak má samostatnú obývačku, kde nikto nespí, a každý dospelý člen (okrem páru) má svoju vlastnú izbu. Deti do 17 rokov sú v jednej izbe maximálne dvaja, pričom od veku 12 rokov môžu byť v páre iba deti rovnakého pohlavia. Deti opačného pohlavia po dovŕšení veku 12 rokov musia mať vlastnú izbu.
- Slovensko má najvyšší priemerný počet osôb v domácnosti spomedzi krajín EÚ (3,1), priemer únie je 2,1. Zároveň má takmer najnižší počet izieb na jednu osobu (1,1), priemer EÚ je 1,6.
- Výdavky slovenských domácností spojené s bývaním tvoria 15,2 % disponibilného príjmu. Priemeru EÚ je 19,6 % (Graf 4). Podiel tých, ktorí dávajú na bývanie viac ako 40% disponibilného príjmu (kritická úroveň) je ale na Slovensku nízky. V mestách je to 2,3 % a na vidieku 2,8 % populácie. Priemer EÚ je v mestách 10,6 % a na vidieku 4,7 % populácie.
- Iba malé percento obyvateľov Slovenska (4,9 %) žije v obydli s pretekajúcou strechou, vlhkými stenami, podlahami alebo základmi či hnilobou v okenných rámoch alebo podlahe. Priemer EÚ je 14,8 %.

Graf 3: Percento populácie, ktorá žije v preplnených obydlíach

Graf 4: Percento nákladov na bývanie z disponibilného príjmu

Zdroj: Eurostat

SLOVENSKO MÁ MIERU NEZAMESTNANOSTI MLADÝCH VYŠŠIU AKO JE PRIEMER EÚ27

Na Slovensku je najvyššia miera mladých ľudí, ktorí nepracujú ani neštudujú v rámci V4. Najviac ich žije na východe krajiny.

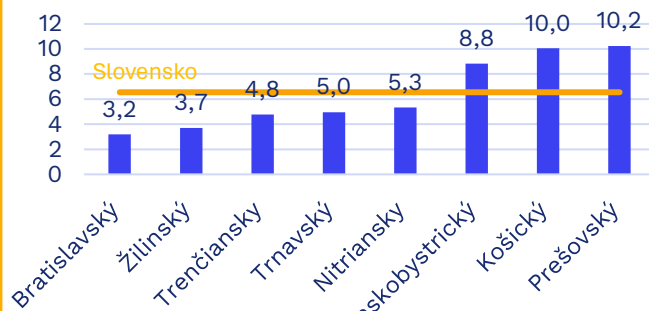
- Pri kategórii 25-34 rokov bola v 3. kvartáli 2023 miera nezamestnanosti v Prešovskom kraji 10,2 %, čo je najviac zo všetkých krajov, Košický kraj mal 10 %. Najnižšiu nezamestnanosť mladých mal Bratislavský kraj (3,2 %). Priemer za celé Slovensko bol 6,6 % (Graf 5).
- Dáta štatistického úradu ukazujú extrémne vysokú nezamestnanosť u mladých v kategórii 15-19 (58,5 %) a relatívne vysokú v kategórii 20-24 (16,8 %). Tieto čísla sú ale skreslené lebo nezohľadňujú vysoký počet študentov v oboch kategóriách.
- Pri pohľade na kategóriu ľudí, ktorí sa ani nevzdelávajú ani nepracujú (NEET, Eurostat) vo veku 15-29 rokov, je nezamestnanosť 11,4 %, čo je viac ako v okolitých štátoch, či priemer EÚ (Graf 6).

NEZAMESTNANOSŤ ABSOLVENTOV POD 10 % MÁ NA SLOVENSKU PÄŤ VEREJNÝCH UNIVERZÍT

Ministerstvo školstva zverejnilo v súvislosti s úpravou financovania vysokých škôl ich výkonnostné dáta. Dá sa z nich zistiť nezamestnanosť absolventov, miera predčasného ukončenia štúdia, či kvalita vedy a výskumu.

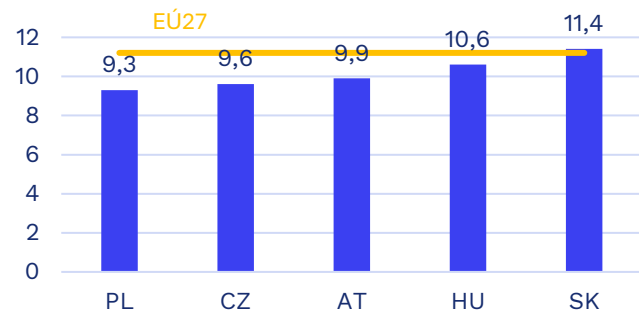
- Najnižšiu nezamestnanosť absolventov má Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka (5,88 %), Univerzita Komenského (8,20 %) a Slovenská technická univerzita (8,31 %). Najvyššiu má Akadémia umení v Banskej Bystrici (22,22 %) a Technická univerzita vo Zvolene (21,57 %) - Graf 7.
- Šesť z dvadsiatich verejných univerzít má podiel študentov, ktorí skončili štúdium počas prvého roku (drop-out rate), nad hodnotou 20 % (Graf 7). Napríklad na Univerzite Mateja Bella v Banskej Bystrici skončí každý tretí študent počas prvého roka. Cieľom ministerstva je znížiť drop-out rate na 10 %.
- Z pohľadu podielu študentov, ktorí ukončili štúdium v štandardnej dĺžke štúdia (success rate) sa najviac darí Akadémii umení v Banskej Bystrici (82,56 %), Vysokej škole múzických umení v Bratislave (81,76 %) a Vysokej škole výtvarných umení (76,26 %). Na opačnej strane je Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka, kde iba polovica študentov dokončí štúdium v štandardnej dĺžke.
- Nezamestnanosť absolventov sa počíta ako podiel absolventov študijných programov druhého stupňa dennej formy a programov spájajúcich prvý a druhý stupeň dennej formy štúdia (napríklad lekári) nezamestnaných 180 a viac dní zo všetkých absolventov daného programu.

Graf 5: Miera nezamestnanosti vo veku 25-34 rokov v 3. kvartáli 2023 podľa krajov (%)

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 6: Podiel NEET vo vybraných štátoch v 3. kvartáli 2023 (%)

Zdroj: Eurostat

Graf 7: Vybrané výkonnostné ukazovatele slovenských vysokých škôl

